

Računovodstvo i izvještavanje državnih poduzeća (DP)

Moderator: Garik Sergeyan, viši stručnjak za financijsko upravljanje, suvoditelj tima u sklopu PULSAR programa (Grupa Svjetske banke)

Izlagачi: Immanuel Steinhilper, viši stručnjak za upravljanje, Odjel za institucije na globalnoj razini (Grupa Svjetske banke)

Andrei Busuioc, viši stručnjak za financijsko upravljanje, Institucije u regiji ESA (Grupa Svjetske banke)

Bernhard Schatz, viši menadžer (PwC Austrija)

Beč, 4. prosinca/decembra 2024.

CFRR >>
Centre for Financial
Reporting Reform

PULSAR

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Uvod i pregled

- Zašto interes za DP-ove?
- Što su DP-ovi?
- Odabrana pitanja

Financijsko i zbirno izvještavanje DP-ova

- Izvještavanje DP-ova
- Zbirni izvještaj o portfelju

Računovodstvo i konsolidacija DP-ova: Austrijsko iskustvo

- Računovodstvo DP-ova u Austriji
- Računovodstveno iskazivanje DP-ova u javnom sektoru

DP-ovi: Uvod i pregled

Državna poduzeća (DP): Uvod i pregled

Immanuel Steinhilper, viši stručnjak za upravljanje, Odjel za institucije na globalnoj razini (Grupa Svjetske banke)

Beč, 4. prosinca/decembra 2024.

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

ZAŠTO? DP-ovi imaju ključnu ulogu u globalnim promjenama

Privreda

- Više od 100 tisuća DP-ova diljem svijeta (uključujući tisuće u regiji ESA)
- 25 posto najvećih poduzeća u svijetu (126 od 500)
- Znatan udio u svjetskom BDP-u (imovina DP-ova > 50 posto, prihodi > 10 posto)

Usluge i zaposlenost

Javne usluge

- Voda
- Električna energija
- Javni prijevoz
- Ekstraktivne industrije
- Banke

Zaposlenost

- 5 posto ukupne zaposlenosti
- Veći udio u zaposlenosti u javnom sektoru

Klimatske promjene

- DP-ovi prisutni u sektorima s visokim emisijama (električna energija, promet)
- Godišnje 7,49 gigatona izravnih emisija ekvivalenta ugljikova dioksida
- **Više emisija od bilo koje zemlje, osim Kine**

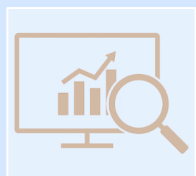
ZAŠTO? DP-ovi pridonose razvojnoj misiji Svjetske banke

Okončati ekstremno siromaštvo i potaknuti
zajednički prosperitet na planetu pogodnom
za život

Rezultati razvoja DP-ova: Poboljšani financijski rezultati DP-ova, pružanje usluga, klimatske promjene i funkcionalna tržišta

↑
Procjena konteksta i
podataka DP-ova

↑
**Jačanje upravljanja u DP-
ovima (uklj. računovodstvo i
izvještavanje)**

↑
Upravljanje fiskalnim rizikom
povezanim s DP-ovima i
poboljšavanje financijskih
rezultata DP-ova

↑
Osiguravanje neutralnosti
tržišnog natjecanja i
jednakih uvjeta tržišnog
natjecanja s privatnim
sektorom

↑
Poboljšavanje izvještavanja
DP-ova o klimatskim
promjenama i održivosti

↑
Reforma i restrukturiranje
pojedinačnih DP-ova

Integrirani pristup Grupe Svjetske banke reformi DP-ova

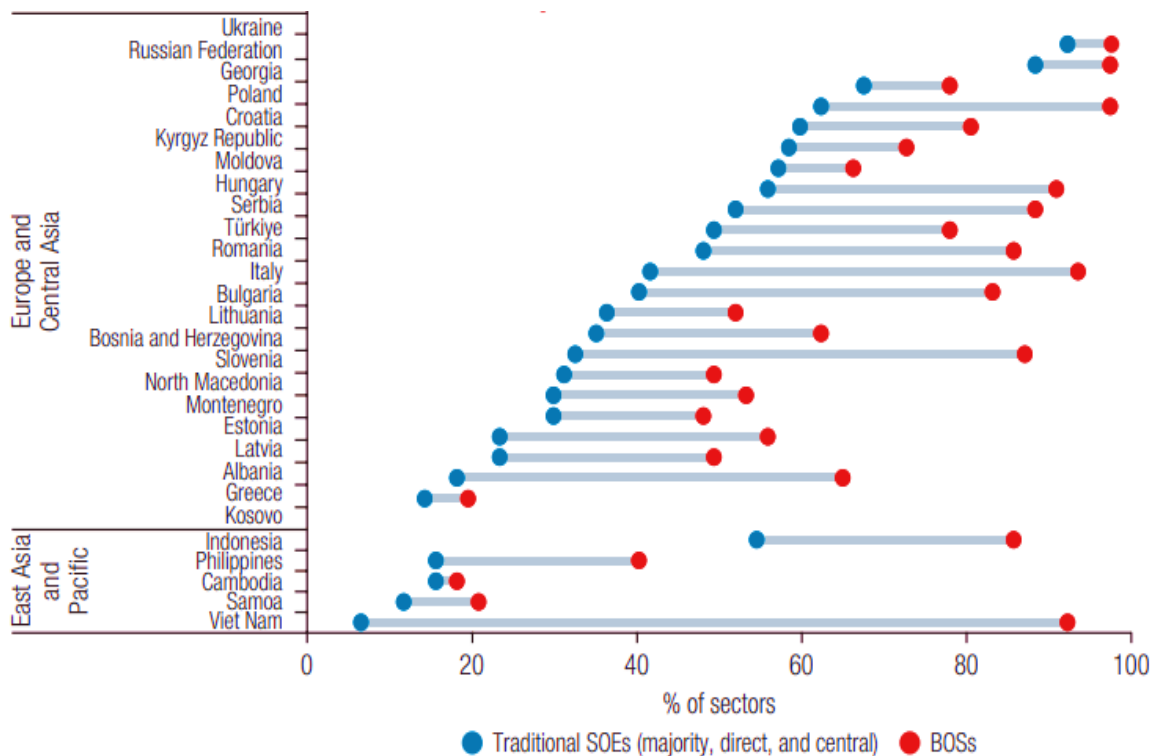
Integrirani okvir DP-ova (iODP)

ZAŠTO? Regija ESA ima najveću zastupljenost DP-ova

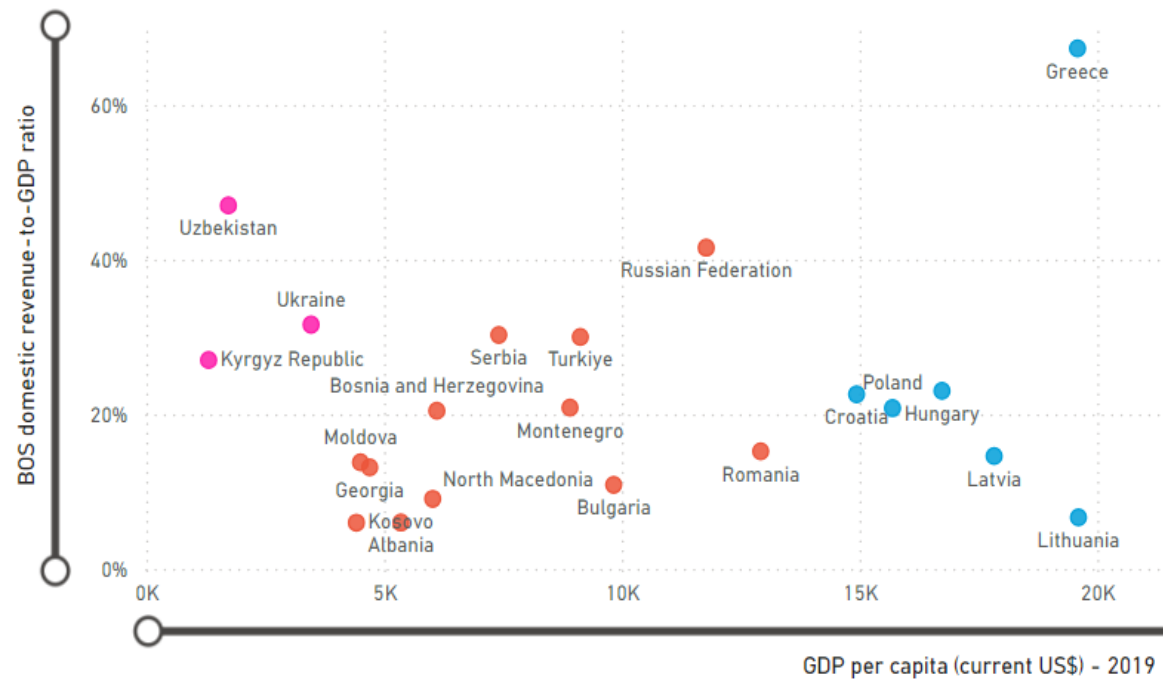

Postotak sektora s DP-ovima i poduzeća s manjinskim udjelom države u vlasništvu

> 10 posto (engl. BOS) u odabranim zemljama, po regijama

Prihodi DP-ova i poduzeća s manjinskim udjelom države u vlasništvu kao udio u BDP-u po zemljama

ZAŠTO? DP-ovi imaju veliku važnost za računovodstvo i izvještavanje

Na razini DP-ova

- Potreba za sveobuhvatnim i točnim knjiženjima
- Sposobnost praćenja učinka
- Usporedivost tijekom vremena i među subjektima

Na razini države (portfelj)

- Pružanje potpune i točne slike neto imovine, duga i učinka javnog sektora (na zbirnoj razini/razini konsolidacije)
- Upravljanje fiskalnim rizikom

ŠTO? Što su točno državna poduzeća (DP-ovi)?

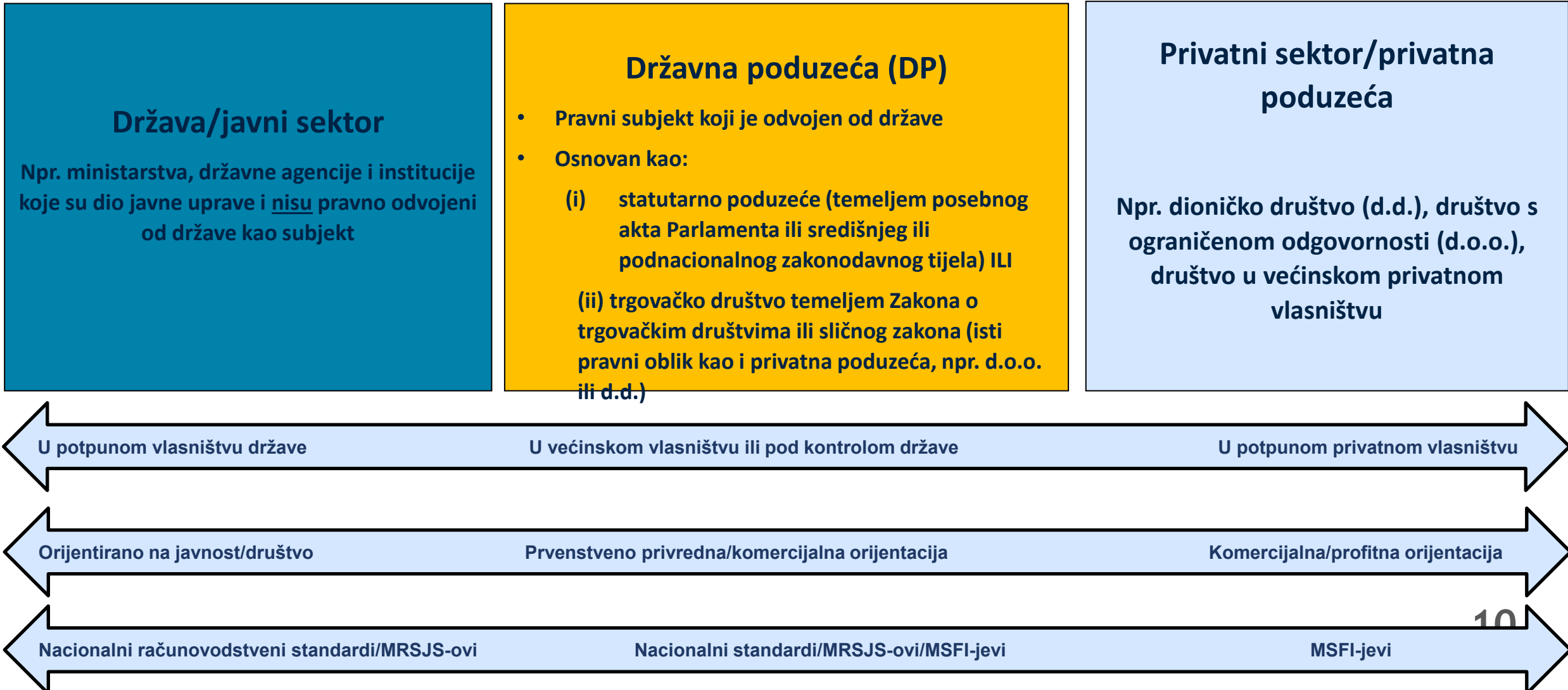
Definicija u skladu s iODP-om OECD-a/GSB-a

- „Svako društvo koje je temeljem nacionalnih zakona priznato kao poduzeće i u kojem država ima kontrolu nad vlasništvom”

Uobičajene značajke

- Pravni subjekt koji je odvojen od države
- Prvenstveno privredna/komercijalna aktivnost
- Većinski udio države u vlasništvu (> 50 posto) ili znatan manjinski udio s kontrolom

ŠTO? Konceptualno, DP-ovi se nalaze na razmeđu između javnog i privatnog sektora

ŠTO? DP-ovi trebaju slijediti slične standarde kao i privatna poduzeća

Država/javni sektor

Npr. ministarstva, državne agencije i institucije koje su dio javne uprave i nisu pravno odvojeni od države kao subjekt

Državna poduzeća (DP)

- Pravni oblik usklađen s privatnim sektorom, tj. d.o.o./d.d. osnovana u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima
 - Slični zahtjevi korporativnog upravljanja
- Stručni odbori (samostalnost, neovisnost, raznolikost)
- Ista pravila/regulacija tržišnog natjecanja kao i u privatnom sektoru
- Nema povlaštenog tretmana (porezna pravila, pristup izvorima financiranja/zaduživanju, inputi i infrastruktura)
 - Stopa povrata za privredne djelatnosti slična privatnim poduzećima, razdvajanje obaveza pružanja javnih usluga (OPJU)
 - Javna nabava slična privatnim poduzećima
- **Visoki standardi transparentnosti i objavljivanja (s uvrštenim trgovačkim društvima kao općom referencom)**
 - Unutarnja i vanjska revizija
 - MSFI-jevi ili istovrijedni standardi
- **Izveštavanje o okolišnim, društvenim i upravljačkim aspektima (engl. ESG) i klimatskim promjenama**

Privatni sektor/privatna poduzeća

- Društvo s ograničenom odgovornosti (d.o.o.)
- Dioničko društvo (d.d.)
- Unutarnja i vanjska revizija
 - MSFI-jevi
- Izveštavanje o okolišnim, društvenim i upravljačkim aspektima (engl. ESG) i klimatskim promjenama
- Standardi za trgovačka društva uvrštena na burzu

Međutim, u stvarnosti javno-privatni univerzum je mnogo kompleksniji

- **Nepostojanje jasne definicije, popisa i podataka o DP-ovima u mnogim zemljama.**
- **Mnogi „među/hibridni” oblici subjekata na razmeđu između javnog i privatnog sektora:**
 - Autonomne javne agencije (različiti stupnjevi komercijalne ili socijalne nadležnosti)
 - Javne industrijske i komercijalne organizacije i institucije (EPIC/EPA u frankofonim sustavima)
 - Lučke ili aerodromske uprave
 - Neovisna regulatorna tijela
 - Poštanske usluge u nekim zemljama (npr. USPS ne smatra se DP-om)
 - Kulturne ustanove (npr. muzeji, kazališta)
 - Obrazovne i zdravstvene usluge (npr. sveučilišta/univerziteti, istraživačke institucije, bolnice)
 - Fondovi državnog bogatstva, mirovinski fondovi ili fondovi socijalne sigurnosti
 - Javno-privatna partnerstva (JPP)
- **Pravni oblik i privredna djelatnost subjekta nisu uvijek usklađeni (i mogu se razlikovati među zemljama).**

... s velikim razlikama čak i među DP-ovima

- **Različiti pravni oblici:**

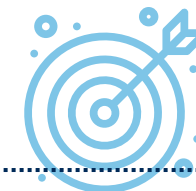
- Neki DP-ovi osnovani na temelju zakona koji se odnose na privatni sektor: dionička društva, društva s ograničenom odgovornošću...
- ... ali mnogi drugi DP-ovi osnovani kao statutarna društva (osnovana na temelju vlastitih posebnih akata).
- Javne industrijske i komercijalne organizacije i institucije (EPIC/EPA u frankofonim sustavima) ili slični nacionalni pravni oblici.
- Partnerstva.
- Zaklade.
- Štedne institucije.
- Fondovi.

- **Mješavina komercijalnih i nekomercijalnih funkcija u mnogim subjektima bez odgovarajuće specifikacije ciljeva javne politike (CJP) i obaveza pružanja javnih usluga (OPJU).**

- **Širok raspon veličina:** Od vrlo malih (ili ponekad neoperativnih) subjekata do 500 poduzeća na Fortune listi.

- **Različiti računovodstveni standardi i standardi izvještavanja:** MSFI-jevi, MRSJS-ovi, općeprihvaćeni računovodstveni principi, nacionalni standardi. Nema izrade revidiranih financijskih izvještaja ili se u potpunosti objavljuju kvartalni financijski izvještaji (za trgovačka društva uvrštena na burzu).

Odabir reformi koje treba razmotriti

Prioriteti

Moguće mjere

1

Univerzum DP-ova i javnog sektora

- Izraditi popis DP-ova i šireg univerzuma subjekata javnog sektora koji su neovisni ili pravno odvojeni od države.
- Objaviti i redovito ažurirati službeni popis DP-ova.

2

Definicija DP-ova

- Jasno definirati DP-ove i druge subjekte javnog sektora u zemlji.

3

Strategija i politika vlasništva DP-ova

- Jasno artikulirati stratešku/privrednu/društvenu logiku DP-ova.
- Razviti politiku vlasništva DP-ova.
- Sukladno tome, revidirati postojeći portfelj.

4

Pravni i regulatorni okvir DP-ova (uključujući okvir računovodstva i izvještavanja)

- Razviti ili izmijeniti zakone o DP-ovima (sa strogim zahtjevima za transparentnost i objavljivanje, uključujući za izvještavanje o održivosti i klimatskim promjenama).
- Razviti ili izmijeniti kodeks ili smjernice korporativnog upravljanja DP-ova.
- Postupno uskladiti zakonski okvir DP-ova s privatnim sektorom:
 - Staviti komercijalne DP-ove u okvir zakona o trgovačkim društvima (d.d.).
 - Prema potrebi: standardizirati pravni oblik nekomercijalnih DP-ova.
 - Usvojiti MSFI-jeve u DP-ovima.
 - Zahtijevati izvještavanje o održivosti/klimatskim promjenama u DP-ovima.

2

**Financijsko i
zbirno
izvještavanje
DP-ova**

Financijsko i zbirno izvještavanje državnih poduzeća (DP)

Andrei Busuioc, viši stručnjak za financijsko upravljanje, Institucije u regiji ESA (Grupa Svjetske banke)

Beč, 4. prosinca/decembar 2024.

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Glavna svrha – pružanje potpunije i točnije slike o neto imovini, dugu i učinku javnog sektora

17

- Postoji sve veća potreba da vlade pomnije prate učinak državnih poduzeća (DP) i da poboljšaju izvještavanje o DP-ovima u javnom sektoru
- Sastavljanje godišnjih zbirnih izvještaja postala je vodeća praksa vlada s pomoću koje one objašnjavaju korištenje javnog novca u sektoru DP-ova, upravljaju fiskalnim rizicima i učinkovito izvršavaju svoju ulogu vlasnika – odgovornost države za vlasničku funkciju prema parlamentu i građanima
- DP-ovi se sve više uključuju u financijske izvještaje javnog sektora
- Zbirni izvještaji DP-ova i konsolidirani financijski izvještaji javnog sektora imaju različite svrhe, ali mogu se uzajamno dopunjavati kako bi se poboljšalo izvještavanje o DP-ovima u javnom sektoru

Ključne teme

18

- Zahtjevi za financijsko izvještavanje DP-ova
- Zbirno izvještavanje

Standardi financijskog izvještavanja koji se primjenjuju na DP-ove

19

- **Državno poduzeće (DP)** – poduzeće u vlasništvu ili pod kontrolom države, koje ima privrednu svrhu i obavlja privredne djelatnosti (isporuka roba ili usluga na određenom tržištu).
- Financijski izvještaji opće namjene – namijenjeni ispunjavanju potreba korisnika koji nisu u mogućnosti zahtijevati od subjekta da sastavlja izvještaje prilagođene njihovim posebnim potrebama za informacijama (Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, IASB).
- Stoga su standardi financijskog izvještavanja koncipirani za subjekte koji obavljaju privredne djelatnosti.
- Za vanjske korisnike – dioničare, zajmodavce, regulatorna tijela i investitore.

Ekonomska isplativost i poslovni modeli ključni su za utvrđivanje primjenjivih okvira financijskog izvještavanja.

Dobre prakse standarda financijskog izvještavanja i revizijskih standarda za DP-ove

20

Tema	Međunarodni standard	Tijelo koje propisuje standarde
Financijsko izvještavanje	Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) i MSFI za mala i srednja poduzeća (MSP)	Odbor za međunarodne računovodstvene standarde
Interna revizija	Međunarodni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije	Institut internih revizora
Interna kontrola i upravljanje rizicima	COSO „Interna kontrola – integrirani okvir“	Odbor sponzorskih organizacija Povjerenstva Treadway
Vanjska revizija	Međunarodni revizijski standardi (MRevS) Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI)	Odbor za međunarodne standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja Međunarodna organizacija vrhovnih revizijskih institucija
Korporativno upravljanje	Principi korporativnog upravljanja Smjernice za korporativno upravljanje u poduzećima u državnom vlasništvu	OECD

Izvor: Svjetska banka, 2014., citirano iz navedenog izvora.

Transparentnost i odgovornost DP-ova

21

- Očekuje se da će DP-ovi biti „više javni nego javna (uvrštena) poduzeća” – krajnji vlasnik je šira javnost
- Transparentnost nije samo objavljivanje informacija, nego i kvaliteta, pravovremenost i pouzdanost informacija koje se objavljuju. To se može olakšati točnim i pravovremenim izvještavanjem na razini subjekta (pojedinačnih DP-ova) ili na razini DP-ova u cjelini (zbirni godišnji izvještaji o svim DP-ovima)
- Interna i vanjska odgovornost:
 - interna odgovornost – snažno kontrolno okruženje, usklađenost internih kontrola s financijskim izvještavanjem i učinkovita interna revizija koju nadziru učinkoviti revizijski odbori
 - vanjska odgovornost – učinkovite i neovisne prakse vanjske revizije, revizija koju provode VRI-jevi i postupanje po nalazima revizije, učinkovita uloga regulatornih tijela i parlamentarnih odbora za financije i državni proračun

Kvaliteta informacija u financijskim izvještajima DP-ova

22

- Kvaliteta financijskih izvještaja subjekta mjeri se prema različitim dimenzijama, uključujući potpunost, točnost, pravovremenost i relevantnost
- Kao što je vidljivo iz rada timova Svjetske banke u različitim zemljama, DP-ovi imaju poteškoća s izradom financijskih izvještaja na temelju MSFI-jeva
- Izvještaji DP-ova često su nepotpuni, u njima nedostaju ključni nekonsolidirani izvještaji ili bilješke koji su obično sastavni dio paketa financijskih izvještaja, ili netočno iskazuju tehničke ili osjetljive oblasti, ili pak toliko kasne da gube svoju pravovremenost i relevantnost

Standardi financijskog izvještavanja

23

MSFI-ovi – za privredno značajne DP-ove

- Složeni skup standarda
- Priznavanje i mjerenje zahtijevaju znatne troškove i trud (fer vrijednost)
- Zahtjevni zahtjevi za objavljivanje informacija

MSFI za MSP-ove ili Nacionalni računovodstveni standardi (NRS)

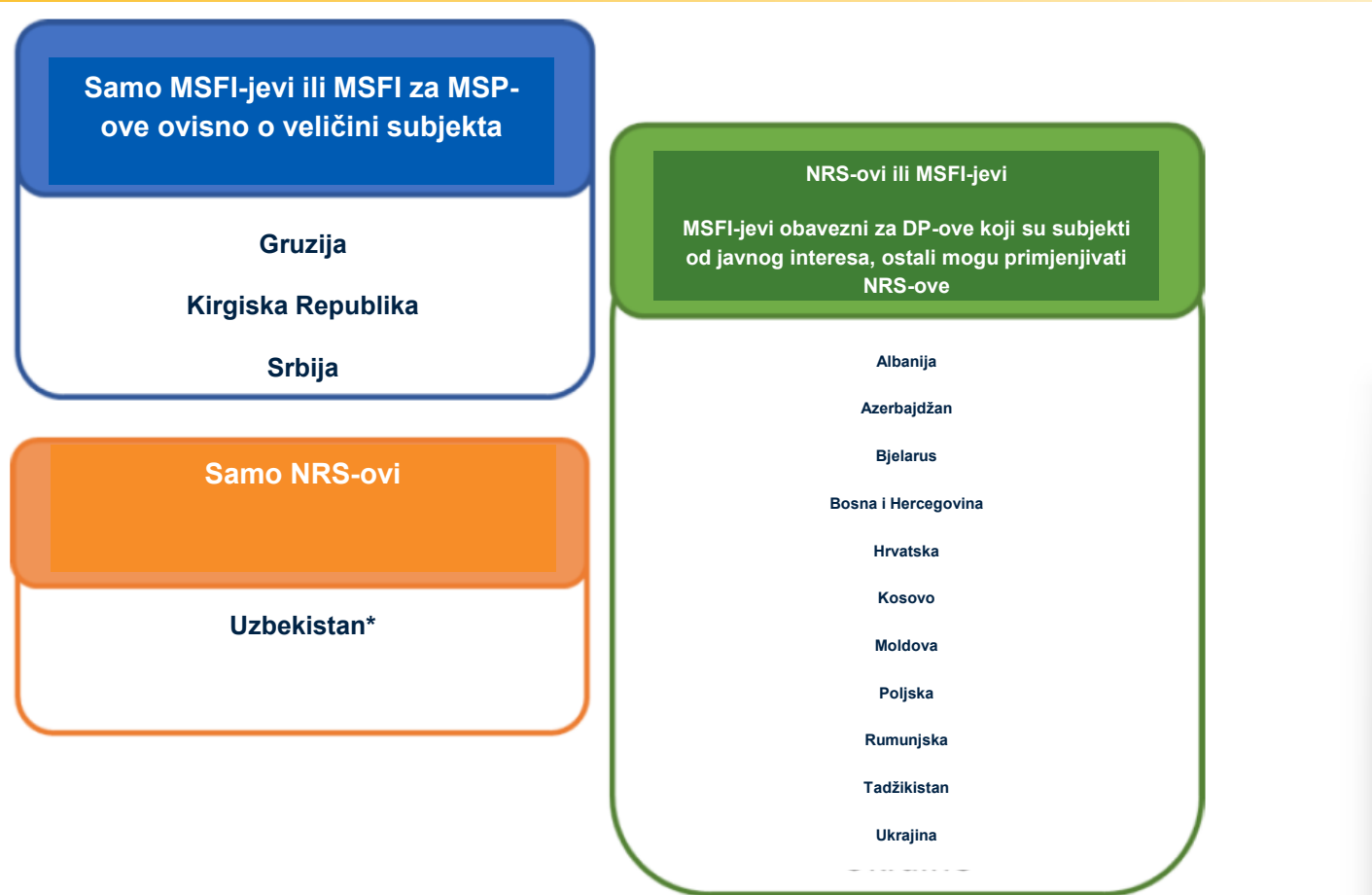
- Za manje DP-ove
- Manje zahtjevni u pogledu priznavanja i mjerenja (koncept prekomjernih troškova ili napora), često je dopušten povijesni trošak
- Manje zahtjevno objavljivanje informacija
- NRS-ovi ili drugi okviri izvještavanja (tj. usklađeni s računovodstvenom direktivom EU-a) – odabir politike u nekim zemljama za subjekte koji nisu od javnog interesa – obično manje zahtjevni

Konsolidirani financijski izvještaji! – Za DP-ove s ovisnim društvima/grupama

Standardi financijskog izvještavanja koji se primjenjuju u odabranim zemljama u regiji

24

*Uzbekistan je bio u postupku usvajanja MSFI-jeva u trenutku provođenja ove ankete.

Odgovarajući mehanizmi odgovornosti – revizija i kontrole

25

Standardi

- Međunarodni revizijski standardi
- Neovisni revizori
- Vrhovne revizijske institucije – izbjegavanje udvostručavanja financijskih revizija, definiranje obuhvata

Mehanizmi kontrola i odgovornosti

- Revizijski odbor – odgovarajući nadzor internih i vanjskih revizija, zahtijeva postupanje po preporukama
- Interna revizija
- Sustav internih kontrola
- Sustavi imenovanja revizora – izbjegavanje važne uloge rukovodstva u donošenju odluka
- Izvještaj o korporativnom upravljanju – princip „poštuj ili objasni” u kodeksu korporativnog upravljanja

Javna dostupnost svih skupova revidiranih nekonsolidiranih financijskih izvještaja i konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja

Zbirni izvještaji

26

- Cilj zbirnih izvještaja – poboljšati transparentnost i odgovornost u izvještavanju o sastavu i učinku portfelja DP-ova u javnom sektoru
- Zbirni izvještaji – pregled ekonomskih rezultata i financijske situacije DP-ova te korištenja javnog novca u ovom sektoru
- Pojam „zbirni izvještaj DP-a” nije isto što i konsolidirani financijski izvještaj
- Zbirni izvještaji DP-ova često se javno objavljuju
- U međunarodnim okvirima upravljanja vlade se pozivaju i da izvještavaju o glavnim fiskalnim tokovima iz državnog proračuna prema DP-ovima, posebno u pogledu obaveza pružanja javnih usluga
- Zbirni izvještaji DP-ova sve se više smatraju dostupnim sredstvom kojim svaka vlada može objasniti način na koji izvršava svoju ulogu vlasnika i upravljati fiskalnim rizicima povezanim s DP-ovima

Ključna pitanja: Zbirni izvještaji i konsolidirani financijski izvještaji javnog sektora

27

Zbirni izvještaji DP-ova u odabranim zemljama

28

- Hrvatska
- Kosovo
- Moldova
- Rumunjska
- Ukrajina (samo 100 najznačajnijih poduzeća)

Da

- Albanija
- Azerbajdžan
- Bjelarus
- Bosna i Hercegovina
- Gruzija
- Kirgiska Republika
- Poljska
- Srbija
- Tadžikistan
- Uzbekistan

Ne

Koristi

- Relativno pristupačno u okruženjima s manjim kapacitetima, oslanjanje na postojeće podatke
- Povećava transparentnost učinka pojedinačnog DP-a i cjelokupnog portfelja (sve informacije o DP-ovima na jednom mjestu)
- Olakšava upravljanje fiskalnim rizicima
- Potiče uzimanje u obzir nefinancijskih indikatora (npr. okolišnih i društvenih parametara ili parametara održivosti)
- Potiče vlade da preuzimaju aktivnu vlasničku ulogu

Moguća ograničenja

- Teško provesti kada su vlasničke funkcije fragmentirane
- Transakcije povezanih stranaka s drugim DP-ovima – možda neće biti prikazane na odgovarajući način
- Može zahtijevati ulaganje u izobrazbu zaposlenika ili informacijske sustave radi efikasnosti

Sadržaj zbirnih izvještaja – dobra praksa (1)

30

Izvještavanje o značajnim pitanjima, uključujući informacije povezane s održivosti, aspektima upravljanja i postizanjem ciljeva javnih politika. Informacije bi trebale pružiti potpunu, jasnu i pouzdanu sliku o portfelju DP-ova te biti kvalitetne, usporedive, sažete i javno dostupne, uključujući putem digitalne komunikacije.

- Obuhvaća sve privredno značajne DP-ove i ključni je alat za objavljivanje informacija za širu javnost, zakonodavca i medije
- Godišnji opisni izvještaj s informacijama o učinku portfelja DP-ova
- Opći okvir odgovornosti subjekta u vlasništvu – mehanizam podnošenja izvještaja zakonodavcu ili predstavničkim tijelima

Sadržaj zbirnih izvještaja – dobra praksa(2)

31

Potpuna slika o veličini portfelja DP-ova i sektorskoj raspodjeli, prema potrebi, te o učinku portfelja i pojedinačnih DP-ova u izvještajnom razdoblju

- Dijelovi koji su usmjereni na budućnost kojima se podupire stvaranje vrijednosti
- Financijski učinak i vrijednost pojedinačnih DP-ova, učinak povezan s ključnim relevantnim nefinancijskim indikatorima
- Naznaka ukupne vrijednosti državnog portfelja, opći izvještaj o državnoj vlasničkoj politici i načinu na koji je država provodi
- Organizacija vlasničke funkcije, predlaganje i imenovanje, sastav, kvalifikacije i nagrađivanje upravljačkih tijela u državnom vlasništvu, pregled razvoja DP-ova, zbirne financijske informacije i izvještavanje o promjenama u upravama DP-ova
- Ključni financijski indikatori: promet, dobit, novčani tok od poslovnih aktivnosti, bruto investicije, povrat na uloženi kapital, udjeli u dobiti i dividende, udio zaposlenih i druge informacije koje utječu na okolišne, društvene i upravljačke prakse
- Pojedinačno izvještavanje o najznačajnijim DP-ovima
- Primijenjeni standardi izvještavanja koji se primjenjuju na pojedinačne DP-ove i u subjektu u vlasništvu pri prezentiranju zbirnih informacija po portfelju

Ključni zaključci

32

- Financijsko izvještavanje pojedinačnih DP-ova i grupa DP-ova (konsolidirano) – ključan izvor informacija
- Informacije trebaju biti vjerodostojne i dostupne – revizije i javna dostupnost
- Zbirno izvještavanje – alat za zbirne podatke i dobar mehanizam odgovornosti
- Financijski izvještaji DP-ova (i grupa) i zbirni izvještaji trebaju biti dobar izvor informacija za konsolidaciju financijskih izvještaja javnog sektora

Mogućnosti za provedbu reformi s ciljem dobivanja dobre kvalitete financijskih informacija o DP-ovima

- Dobri standardi financijskog izvještavanja
- Zahtjevi za reviziju
- Zahtjevi za javnu dostupnost
- Dobri mehanizmi upravljanja za financijsko izvještavanje i reviziju, uključujući revizijske odbore te dobre interne kontrole i reviziju
- Zahtjevi za zbirno izvještavanje

3

Računovodstvo DP- ova: Austrijsko iskustvo

Računovodstvo državnih poduzeća Austrijsko iskustvo

Bernhard Schatz, PwC Austrija

4. prosinca/decembar 2024.

CFRR >>
Centre for Financial
Reporting Reform

PULSAR

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Sadržaj

- ✓ Računovodstvo DP-ova u Austriji
- ✓ Računovodstveno iskazivanje DP-ova u javnom sektoru
- ✓ Preduvjeti za konsolidaciju
- ✓ Izazovi i specifičnosti postojećeg sustava
- ✓ Zaključci i preporuke

Struktura DP-ova u Austriji

Računovodstveni okviri i izvještaji

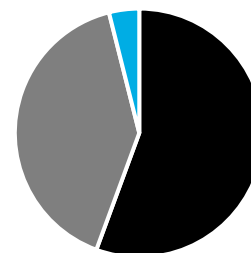

37

	Geschäftsergebnisse der Beteiligungen - 2022				BVA-E 2024	
	Umsatzerlöse	Bilanzsumme	Personalstand	Personalaufwand	Auszahlungen	Einzahlungen
	in Mio. €	in Mio. €	in VZÄ	in Mio. €	in Mio. €	in Mio. €
Summe Top-16-Einheiten	29.368,4	88.242,0	107.495	8.353,2	16.987,0	2.227,3
AMS	911,3	617,7	5.945	425,1	995,6	0,0
ASFINAG	2.530,1	18.841,4	2.915	234,4	3,0	255,4
aws	113,4	549,6	308	26,1	2.591,6	1,0
Austro Control	302,9	532,0	1.073	179,2	6,1	
Bundesmuseen	230,4	390,8	1.868	113,7	157,8	5,0
BRZ	450,0	316,3	1.576	166,2	0,1	1,1
Bundestheater-Konzern	245,2	220,8	2.415	193,7	197,2	2,5
AGES	198,3	162,8	1.517	123,2	105,1	14,7
ÖAW	209,2	200,3	1.517	116,0	169,2	
ÖBAG	1,1	3.528,2	21	4,4	0,2	690,0
ÖBB-Konzern	6.889,8	37.968,0	42.941	2.946,6	6.044,9	416,7
ÖBF	304,1	433,6	977	77,2	1,1	18,5
FFG	272,4	555,5	352	34,7	1.693,1	
SCHIG	1.347,4	612,2	107	9,5	16,0	
Universitäten (gesamt)	5.016,6	4.156,2	40.448	3.274,6	5.006,0	390,0
Verbund AG	10.346,1	19.156,6	3.516	428,4		432,3
OeNB	194,1	261.125,3	1.208	183,7	6,0	0,2
Restliche Einheiten	1.761,2	8.304,1	11.111	842,9	1.361,7	54,9
Summe	31.323,7	357.671,4	119.814	9.379,7	18.354,7	2.282,4

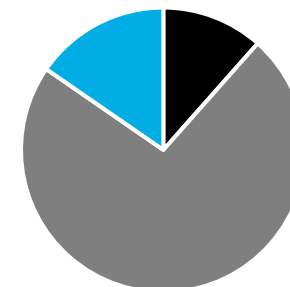
Savezna vlada u Austriji posjeduje većinske udjele u više od 100 poduzeća iz različitih sektora:

Računovodstveni okviri koji se koriste prema ukupnoj bilanci

■ IFRS ■ UGB ■ Customized

Računovodstveni okviri prema broju subjekata

■ IFRS ■ UGB ■ Customized

Na razini regionalnih i lokalnih vlasti postoji nekoliko stotina subjekata koji su u vlasništvu i pod kontrolom države.

Računovodstveno iskazivanje DP-ova u javnom sektoru

38

- Članak 92. Organskog saveznog zakona o proračunu (BHG iz 2013.) glasi: „Vlasnički udjeli (ovisna društva) priznaju se (mjere) po trošku stjecanja u trenutku stjecanja. Nakon toga, vrijednost vlasničkog udjela uskladit će se s promjenama razmjernim neto vrijednosti imovine. Procjena izvan troškova stjecanja priznaje se bez utjecaja na račun dobiti i gubitka po metodi „revalorizacijske rezerve”.“

3.2.1.4 Beteiligungen

Tabelle 3.2–5: Langfristiges Vermögen – Beteiligungen

AKTIVA		Stand 31.12.2022	Stand 31.12.2023	Veränderung gegenüber 31.12.2022	
Position	Bezeichnung	in Mio. EUR		in %	
A.IV	Beteiligungen	33.468,66	32.944,80	-523,86	-1,6
A.IV.01	an verbundenen Unternehmen	27.041,30	26.862,66	-178,64	-0,7
A.IV.02	an assoziierten Unternehmen	546,44	229,22	-317,22	-58,1
A.IV.03	Sonstige Beteiligungen	5.838,58	5.803,70	-34,88	-0,6
A.IV.04	Gegebene Anzahlungen für Beteiligungen	42,34	49,22	+6,88	+16,2

Quelle: HIS

- Savezna vlada uvela je kontrolu ovisnih društava i financijsku kontrolu:
Člankom 67. Organskog saveznog zakona o proračunu (BHG iz 2013.) utvrđeno je sljedeće:
Osim postojećih zahtjeva za izvještavanje:
 1. poduzeća u kojima savezna vlada ima izravni ili neizravni većinski udjel (kontrolu), i
 2. koja su pod nadzorom savezne vlade – izuzev institucija socijalnog osiguranja – dužna su podnositi izvještaje na temelju „kontrole ovisnih društava”.

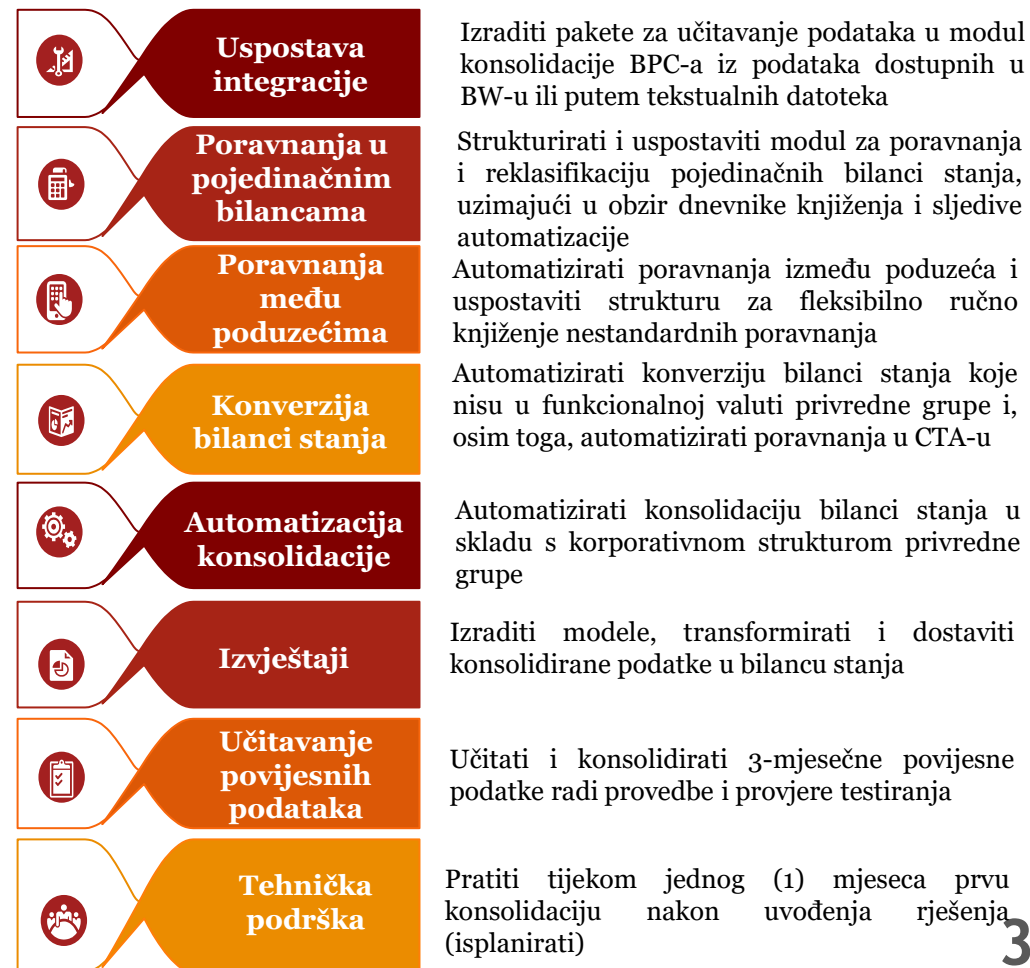
Kvartalni izvještaji obuhvaćaju:

- dijelove bilančnih stavki, dijelove računa dobiti i gubitka, ključne pokazatelje učinka za refinanciranje/profitabilnost, ključne pokazatelje učinka za zaposlenike i poduzeće
- rizike i upravljanje rizicima, interne kontrole.

Preduvjeti za konsolidaciju

39

- **Utvrđivanje opsega konsolidacije** (npr. utvrđivanje kontrole u javnom sektoru može biti problematično)
- **Usklađivanje računovodstvenih politika** (npr. korisni vijek korištenja imovine, pragovi kapitalizacije, metodologije mjerenja imovine i obaveza)
- Usklađivanje **podatkovnog okruženja** (npr. usklađivanje računskog/kontnog plana/okvira, ograničavanje uključenih IT sustava, digitalna dostupnost računovodstvenih informacija)
- **Poravnavanje međugrupnih transakcija** (npr. isporučena roba ili pružene usluge unutar grupe, financijske transakcije kao što su zajmovi itd.)
- Postupanje s **manjinskim udjelima** (poseban izazov ako više zainteresiranih strana ima manjinske udjele u istoj grupi)
- Dostupno je **više alata i znanja** za konsolidaciju nego ikad prije!

Izazovi i specifičnosti postojećeg sustava

40

● Izazovi

Odabirom **različitih računovodstvenih okvira** i računovodstvenih **politika** stvara se nejasna slika i onemogućuje opći i pouzdan „**istinit i pošten prikaz**” na razini javnog sektora.

Mnoštvo različitih sudionika stvara snažno okruženje **vlasnika kao principala i menadžera kao agenta (zastupanog i zastupnika)**, u kojem, ovisno o kapacitetima i potpunosti informacija, može doći do neučinkovitosti.

Organizacije osnovane u skladu s privatnim pravom koje se koriste računovodstvom privatnog sektora **stvaraju snažnu zaštitu od neprimjerenih političkih intervencija** ali ta se ravnoteža može narušiti kada one **ne ispunjavaju svoju svrhu u javnom sektoru**.

Jedna linijska stavka „pri konsolidaciji po metodi udjela” ne pokazuje relevantne informacije o razlozima za povećanja/smanjenja iznosa udjela.

● Specifičnosti

Vrednovanje imovine na temelju lokalnih općeprihvaćenih računovodstvenih principa – ako je imovina donirana ili prenesena u skladu sa zakonom, priznaje se po vrijednosti koja iznosi „0” zbog troška stjecanja i principa „**najniže vrijednosti**”.

Manjak konsolidacije na raznim razinama vlasti stvara „**umjetne**” transakcije i računovodstvo.

Fokus koji se stavlja na **ekonomsku korist** u MSFI-jevima i lokalnim općeprihvaćenim računovodstvenim principima **dovodi do umanjenja vrijednosti** osim ako se dokaže ekonomska isplativost (obično prijenosom vlasništva/državi).

Maksimalno povećanje dobiti čak i u „**javnim uslugama**” dovodi do nedovoljne iskorištenosti usluga ili do šire strukture troškova u javnom sektoru.

Zaključci i preporuke

41

- Državno poduzeće nije državno poduzeće – zbog nejasne definicije DP-ova nastat će **organizacije s „mješovitim nadležnostima”** što neće uzrokovati probleme samo u računovodstvu i izvještavanju nego i u upravljanju i u nadzoru poslije toga. **Profitnu ili neprofitnu djelatnost** potrebno je evidentirati i prikazivati **na razini segmenta/proizvoda, a državni doprinosi trebaju** biti u skladu s tim.
- Osim MSFI-jeva kao međunarodne najbolje prakse, **korištenje MRSJS-ove** kao primarnog ili sekundarnog referentnog okvira može pomoći u ublažavanju sivih zona i izazova. U sklopu MRSJS-ova razvijeni su odgovarajući **standardi za** mnoge od tih sivih zona: **koncesije za pružanje usluga, transferi, prihodi, prirodni resursi, mjerenje u javnom sektoru**, itd.
- DP-ovi trebaju biti **integrirani** (i sastavni) **dio** sustava **UJF-a**, ali ako nadležnost, izvještavanje i nadzor tih subjekata ne prikazuju cjelovitu sliku (ponekad se DP-ovi uvode zbog veće agilnosti u pogledu planiranja proračuna i nabave) postoji prijetnja da će DP-ovi završiti „izvan” sustava UJF-a. **Utjecaji DP-ova na proračun trebaju biti transparentni ali u isto vrijeme ne smije se narušiti samostalnost** DP-ova. Sustavi IISFU-a trebaju evidentirati transfere prema DP-ovima i slične transakcije, a DP-ovi trebaju upravljati vlastitim sustavima financijskog upravljanja i računovodstva.

Hvala vam!

CFRR >>
Centre for Financial
Reporting Reform

PULSAR

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO
